

#### Citation style

Šimůnek, Robert: review of: Heinz-Dieter Heimann / Klaus Neitmann / Uwe Tresp (eds.), Die Nieder- und Oberlausitz. Konturen einer Integrationslandschaft. 1: Mittelalter, Berlin: Lukas Verl., 2013, in: Český časopis historický, 2014, 2, p. 336, DOI: 10.15463/rec.1189726344

# český časopis historický

#### copyright

This article may be downloaded and/or used within the private copying exemption. Any further use without permission of the rights owner shall be subject to legal licences (§§ 44a-63a UrhG / German Copyright Act).

prostoupena četnými černobílými vyobrazeními pramenů, lokalit, vedutami, mapkami; jejich soupis včetně popisu samostatné barevné obrazové přílohy čtenář nalezne na konci práce. Publikace je dále vybavena jmenným a místním rejstříkem a výběrovým přehledem pramenů a literatury. Poznámkový aparát má úsporný charakter (celkem 29 poznámek) a je soustředěn na konci knihy.

P. Krafl

Heinz-Dieter HEIMANN –  
Klaus NEITMANN – Uwe TRESP (Hg.)  
*Die Nieder- und Oberlausitz –  
Konturen einer Integrationslandschaft.  
Band I: Mittelalter*

Berlin, Lukas Verlag 2013, 408 s.

(= Studien zur brandenburgischen  
und vergleichenden Landesgeschichte,  
Band 11), ISBN 978-3-86732-160-0.

Předkládaný svazek autorského kolektivu z Německa, České republiky a Polska nemá daleko k syntéze středověkých dějin Lužice. Nejde ovšem o syntézu v „tradičním“ slova smyslu, kdy osu tvoří politické dějiny a vše ostatní, tedy kulturní dějiny v širokém slova smyslu, představují jen nezbytný doprovod. Naopak: struktura práce je proporční, politickým dějinám zde není vyhrazeno klíčové místo ani z hlediska rozsahu ani z hlediska koncepčního. Dodává to knize jednak na vyváženosti ve vztahu k rekonstrukci minulosti a jednak, nelze nepřiznat, i na čtivosti.

Knih, uvozená nástinem politicko- a kulturněhistorického postavení Horní a Dolní Lužice ve středověké střední Evropě je tematicky strukturována do tří oddílů (Signaturen der Christianisierung in der Nieder- und Oberlausitz und das Kloster Dobrilugk; Politische Raumbildung: Konkurrenz und Koexistenz grenzübergreifend; Kulturlandschaftsgenese und kulturelle Verflechtungen). Jednotlivé kapitoly jsou navzájem velmi těsně propojeny; charakterizují je kategorie chri-

stianizace, sídelní dějiny, vývoj územních a správních struktur, formování a fungování struktur církevní správy (farní síť, kláštery), mocensko-politický kontext, dynastická a sakrální reprezentace, architektura jako nositel významu, kulturní dějiny, proměňující se historická krajina a její komponenty. Z hlediska sociálního jsou rovnoměrně zastoupeny všechny společenské vrstvy – před očima čtenáře tak vystupují příslušníci zeměpanských dynastií, šlechtici, klerici i příslušníci klášterních komunit, stejně jako měšťané a venkované. Z hlediska chronologického leží těžiště knihy v 10.–15. století, s dvojicí přesahů do 16. a 19. až 20. století. I ony ovšem mají se středověkem těsnou souvislost. Ke konstituování historické paměti tohoto období v městském prostředí je zaměřena případová studie analyzující humanistické dějepiscevtví města Lauban/Lubaň; centrem formování regionální identity v novověku byl potom prostřednictvím koncepce středověkých dějin klášter Dobrilugk: zdejšímu „formování středověku“, pěstovanému v rovině písemné i obrazové (nástěnné malby doprovázené nápisy), je věnována závěrečná kapitola knihy. Nakolik celou publikaci prostupují četné vazby do českého prostředí, není – s ohledem na mocensko-politický, ale i kulturně determinované vztahy obojí Lužice k České koruně ve středověku – třeba blíže připomínat. Koncepce knihy představuje alternativu k výrazně politicky orientovaným syntézám dějin (historických) zemí. Ocenit lze zařazení dvojice statí, věnovaných reflexi středověku v období renesance i v době moderní. Samotná téma není samozřejmě novum, vždyť humanistické dějepiscevtví se těší ve střední Evropě pozornosti již desítky let. Přesto se nejjednodušeji neubráníme dojmu, že cílem analýz je (stále ještě) spíše odlišit „pravé a falešné“ než rekonstruovat humanistickou koncepci středověkých lokálních (v drtivé většině případů městských) dějin. I v tomto směru lze tedy knihu pokládat za přínosnou.

R. Šimůnek